

FOTO: MÜLLER/ÅDLANDSVIK

Et løft for kunsten

Det går mot slutten for Holmedalshammaren 67. Men først skal taket sveve høyt over Askøy. Vegger skal rives og taket atter senkes ned over skorsteinen. Huset blir dekonstruert i kunstens tjeneste. >>>>

BORTE: Mens loftsetasjen dinglet i luften, ble etasjen under nøye revet med grave-maskin. Deretter ble takpartiet forsiktig tredd nedover pipen igjen. FOTO: MÜLLER/ÅDLANDSVIK

SISTE REIS for et barndomshjem

Holmedalshammaren 67 på Askøy strittet standhaftig imot da loftsetasjen skulle til værs fordi huset skulle bli skulptur.

BODIL GARVIK
bodil.garvik@bt.no

Egentlig skulle taket vært av på formiddag. Huset er ribbet og klargjort etter alle kunstens regler, nå skal det bare være å lirke taket inkludert loftsetasjen forsiktig, forsiktig opp i luften, uten å ødelegge murpipen.

Men nei. Det femtittre år gamle huset på toppen av Holmedalshammaren vil ikke. Første forsøk mislykkes, og ingen skjønner helt hvorfor. Koordinator Frik Sjøthun fra kranselskapet Kranringen mumler om spøkelses som holder igjen. – Jeg er mest spent på om pipen holder, seier han også.

Oppstyr
Arbeidskarer fra et lokalt entreprenørfirma gyver løs igjen med brekkjern inne i bygningen for å løse det som løses kan før neste løfteforsøk, alt mens fastboende i det sommerdovne nabolaget storøyd reker innom og bivåner oppstyret.

Riktignok er huset kjøpt opp av et utbyggingsfirma og skal rives, men å løfte av toppetasjen ...? De skyldige er kunstnerduoen Stian Ådlandsvik og Lutz-Rainer Müller. Førstnevnte selv fra Askøy, Müller tysk. De møttes på Kunsthøgskolen i Oslo i 2006, og har flere felles kunstprosjekter bak seg i Norge og Tyskland.

Komplisert
Når Holmedalshammaren 67 nå blir utsatt for denne dekonstruksjonen, er det som del av prosjektet «You only tell me you love me when you're drunk», som er den første utstillingen på Hordaland kunstsenter i høst.

fakta

- **Husligning**
Del av Stian Ådlandsvik (28) og Lutz-Rainer Müllers (33) utstilling på Hordaland kunstsenter «You only tell me you love me when you're drunk». Åpner 3. september.
- **Utstillingen består i**
rivningshuset, (buss til Holmedalshammaren på åpringen), samt materiale fra huset på Hordaland kunstsenter.
- **Drøftinger av arkitektur,**
bolipolitikk, m.m. inngår i prosjektet.
- **Produseres med støtte**
bl.a. fra KORO (Kunst i offentlige rom) og Bergen kommune.

Derfor skal det grønne trehuset skalperes og bli til skulptur. Planen er at etasjen under rives når takpartiet er løftet opp. Deretter skal toppetasjen settes på plass igjen. Hvis alt går bra. Operasjonen er ikke ukomplisert.

Bar alt på ryggen
En som ikke aner noe om at han bivåner et kunstprosjekt da han kommer innom riveområdet, er Tore Michelsen. – Jeg var med og bygde dette huset, i 1956/57. Jeg var bare syv-åtte år gammel. Vi bar alle byggeomaterialene på ryggen opp bakken. Det var ikke bilvei hit da, forteller han.

For Holmedalshammaren 67 er Tore Michelsens barndomshjem. I 2008 ble det solgt. – Kunst? spør han vantrø, og lederen ved Hordaland kunstsenter, Anne Szefer Karlsen, som også opprørt følger riveprosessen, iler til med å forklare Michelsen hvordan det tidligere hjemmet hans skal bli kunst. – Veldig rart, sier Michelsen, og rister på hodet.

«Ekkelt»
Han har gode minner fra huset og knausene rundt, der han sprang og lekte med to yngre brødre. – Det har vært en nydelig plass å vokse opp. Prestegårdrosene var det min far som plantet, og vi hadde potetåker der veien er nå. Egentlig ville ikke Tore Michelsen se på rivningen.

– Men jeg følte at jeg måtte. Det føles forferdelig, rett og slett. Ekkelt. Det er ikke lenge siden det ble lagt nytt tak og ny kledning. Gjennom kompressorur forklarer Lutz-Rainer Müller hvordan de to kunstnere har tenkt. – Vi kom over dette huset som

skulle rives, og da var ideen at vi satte oss inn i hvordan huset tenker: «Ja vel, jeg har bare fire måneder igjen å leve – hva skal jeg gjøre da? Drikke meg full? Reise verden rundt?»

– En gest

Det ble verden-rundt-reise. En modell av Askøy-huset ble laget, og sendt som stafettpinne til venner i Beijing, Sydney, New York og Paris.

Da modellhuset kom tilbake, bar det sterkt preg av en røff rundreise, og det er dette preget kunstnerne prøver å rekonstruere med heisekran og bulldoser på originalen.

– Det er jo et dødsdomt hus. Vi er bevisste på at dette er noens barndomshjem. Det er en gest overfor huset å gi det en siste reise, sier Stian Ådlandsvik.

«Forrykt!»

Så, endelig. Timevis etter skjema er arbeidsgjengen klar for nytt løfteforsøk. Sakte, sakte dras tak og loftstrom av Michelsens barndomshjem; den løserveie delen duver som et strandet romskip over trekronene.

Wow! Stian Ådlandsvik er i hundre over den nervepirrende og til slutt vellykkede operasjonen. – Faen – det er helt forrykt! Heelt sjukt! Helt gale!

Det blottede kjøkkenskapet åpenbarer single kopper og kar. Tore Michelsen er ikke å se.

VELLYKKET: Presisjons-løfting var fornømt da Holmedalshammaren 67 på Askøy ble forvandet til kunstverk torsdag. Utfordringen var å unngå at pipen raste sammen. FOTO: MÜLLER/ÅDLANDSVIK

